

Landskap: Västmanland Upptecknat av: Erik Olsson
 Härad: Fellingebro Adress: Bejley
 Socken: Fellingebro Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1919-20 Född år _____ i _____

Uppteckningen rör _____

- ^{2ⁿ} Säger om bonden som drog från guldvagnen med ett par trollvagnar 1-2.
- Krigssäger 2.
- Rasse Maja 3-4
- Jätten på Bejley 4
- Spving i kapp östejade på "Hägglan" 4-5
- Vardel 5
- Jul 6-7
- Påsk 7-8
- Förelse och död 8.
- Stenan som vänder sig, då de två kyrkblocken 8

Skriv endast på denna sida!

8 Sid

Erik Olsson,

Lärare,

Fellingsbro socken, vörstel, jul, påsk,
Fellingsbro tid

Fellingsbro Sagner och folketro i min hembygd.
Folkhögskola De sägner och folkminnen, jag här vill söka
berätta, äro hämtade från Fellingsbro socken med närmas-
te. Denna trakt har varit tidigt bebyggd, därom vittna de
många gravar och fynd sedan den tid, då Sverige fick sin första
bebyggare. På forntid och gammal gudetro syfta även de många
ortnamn, ni ha kvar. Sådana äro Trövi och Trötuna, som tyder
på guden Trö, Ulbesäter, som tyder på guden Ulles säte, på gamla
offer- och boplatser tyda sådana namn som Lund, Pålsta, Sparsta,
m. fl. Särskilt Fellingsbro har många gamla minnen och sägner;
jag vill uppteckna, så många jag vet.

Sagner.

Om guldragnen i Lissebokällare går följande sägen.

I norra delen av Fellingsbro socken skall Lissebokällare vara be-
lägen. Inne i källaren finnes en stor guldragn, och i den så mycket

1811

-guld, att Sverige kunde leva på det i sju år, även om det bleve hungersnöd. Tistelstängen till vagnen skall sticka upp ur jorden. Om man spänner för ett par tvillingkalvar, som blivit uppfödda med söt mjölk i 3 år går det att höra fram den. En bonde, som hade ett par tvillingkalvar, tänkte försöka. Han gav kalvarna söt mjölk. Men så hände det sig, att horna en dag inte kom hem från skogen, utan han var tvungen att ge dem skummjölk. När de voro tre år gamla skulle han försöka. Han spände dem för tistelstängen och försökte att höra fram guldvagnen, men den satt fast. Då ropade en röst inifrån: "Med dina skummjölkskalvar går det ej," och tistelninnan blev utkastad, men i den var det så mycket guld att han hade nog för sitt besvär.

En sägen berättar om, att en kung vid namn Gyng skall ligga begravd vid Gyngberget strax norr om kyrkan.

Emellan Tutvedsberget och Öby skall finnas en underjordisk gång,

som använts i krig.

När Kristian Tyrann drog genom Sverige, går en sägen, att han haft läger vid Fellingstro kyrka, med kyrktornet som utkikspost. Dalharlarna, som förföljde honom, kommo tågande norrifrån över åsarna. För att de ej skulle synas så lätt, hade de lövskor framför sig, så att Kristian ej sett dem, förrän de kommit ända fram. Han måste då fly för de överrunplande dalharlarna. Det stora stenhus, som står på södra sidan, har förr använts till krigsmagasin.

Lasse Maja var en betydlig person, som levde för något hundratal år sedan. Han klädde först ut sig till fruntimmer och var hushållerska på en större gård. En gång, då han och en piga skulle bära dricka från bryggkaset, spillde pigan ut dricka. Då bannade Lasse Maja henne Pigan, som visste, att Lasse Maja inte var något fruntimmer, sade, att han skulle akta sig, annars skulle sanningen komma fram. Nästa morgon var Lasse Maja försvunnen. En annan sägen går, att han

blivit uppläckt en gång, då han rakade sig. När han var hushållerska, hade han t. o. m. en fästman. Sedan uppehöll han sig i Tutvedsberget eller Lasse Majas grotta och på Kägglashogen. Han stal från de rika och gav åt de fattiga, särskilt ett folk i Repninge gav han mycket penningar åt. På Käsätters shogen har han i ett stenrös glänt kvar en kopparflaska full med penningar. När han slutligen blev tillfångatagen, skulle han förvaras en natt vid Dyfke Bruk i Heberg. På kvällen sade han till dåvarande baron Ökerhjälun, att han skulle se väl till sina tillhörigheter den natten. Baronen svarade, att Lasse Maja var så väl bevakad, att det behövdes ej. Den andra dagen var Lasse Maja försvunnen och en del av baronens penningar med.

På den tid, då det fanns jätter, bodde en sådan i en sten i en shog vid Bejty. Han har visat sig flera gånger. Så t. ex. har en flicka, som bodde i en stuga i den shogen, sett honom. En natt, då hon låg och söm, vacknade

Lilla Vism
Stad Felling
Sökan Felling

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1685

Upt. av Eric Ohlsson 5
år 1919-1930

Upt. år 1919-1930

hon plötsligt med en känsla, av att någon var i rummet. När hon såg sig omkring, fick hon se en grå hjöl stå mitt i rummet. Han kittade sig omkring för att se om det var verklighet, men hjölen stod kvar. Efter en stund försvann den.

Runstycks slätten heter en slätt på Rägglan efter vägen till Örebro. Den har fått sitt namn efter två personer, som skulle springa i häpp emellan Örebro och Arboga om ett runstycke. När de kommo på Rägglan, stupade först den ene och ett stycke längre fram den andre. De blevo begravna på de ställen, där de stupade, och alla, som gingo förbi, skulle kasta en sten på deras gravar. På de ställen gravarna finnas äro två stora stenhögar.

Varsel.

Det berättas om en bonde, som var ute på kvarnresa mellan Frötuna kvarn och Åsta i Lillhyrka socken. När han skulle åka hem, det var mitt i natten, hörde han kyrkklockorna ringa hela vägen

Testam.
Fyllningsbros

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1685

4 7.

1919-20

Wpft. Erik Olsson.

ingen ordning!

Vid första nymåne på det nya året skulle man vid midnatt gå ut och hålla en psalmbok på ryggen. Om den då slog upp på en begravningspsalm, skulle han dö under året var det en bröllopspsalm skulle han få bröllop: o, s, v.

Påsk.

Långfredagen var det vanligt att skicka ett ris till alla sina vänner och bekanta.

Påskaftonen måste alla spjält vara stängda, för då foro alla häror till Blåhulla med smör. De kommo tillbaka på påskdagen.

En påskmorgen, då folket skulle gå till kyrkan, fingo de se en gumma sitta gränst över en halv. Hon kom då från Blåhulla men hade mist sin kraft, när hon kom dit där folket fick se henne.

De, som försoro sig i påstveckan, har man givit särskilda namn. Sjusovaren på tisdagen kallades Färlorken, onsdagens Dymmelkotten.

8.

9.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1685

torsdagens Skärtosen, fredagens Långlagen, lördagens Askfisen,
söndagens Äggskäppa, måndagens Andaskäppa.

Vid barns födelse sattes en stälkniv över dörren, tills de blevo
döpta. Om linne byttes om på barn, släpptes ett eldholgen med det.
För att inte barn skulle bli duktiga att skröka, måste det första de
skulle hä på sig vara något riktigt gammalt.

För att inte lek skulle komma tillbaka, vändes be av stocharna, som
kristan stod på, åt motsatt håll.

Vid Foje by finnes två stora stenar, som vänder sig, för var gång de
hör kyrkklockorna.

Erik Olsson
Angeby Tellingsbro